

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/61/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113236708
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2017:8113236708.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Bajkalská 30, Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1. Q. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. K. B. XX, V., 2. H.. X. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. K. B. XX, V., 3. Q. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom W.Y. XX, V., právne zastúpených AK JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Kuzmányho 29, Košice, IČO: 47 234 466, o zaplatenie 12 047,83 € s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný 1., 2. a 3. sú povinní zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 11 945,96 € spolu
- s úrokmi vo výške 7,79 % ročne zo sumy 11 945,96 € od 27.10.2013 až do zaplatenia a
- úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 11945,96 € od 21.11.2013 až do zaplatenia,

pričom na uvedené plnenie sú žalovaní 1. a 2. zaviazaní spoločne a nerozdielne a medzi žalovanými 1. a 2. a žalovaným 3. platí, že plnením, ktoréhokoľvek z týchto žalovaných v rozsahu plnenia zaniká záväzkov ostatných žalovaných.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietam.

III. Suma uvedená vo výroku č. I. spolu s príslušenstvom sa povoľuje žalovaným 1., 2. a 3. splácať v mesačných splátkach vo výške 200 € splatných vždy do 25-teho dňa toho-ktorého kalendárneho mesiaca, počnúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po kalendárnom mesiaci, v ktorom tento rozsudok nadobudol právoplatnosť, a to tak, že pri omeškaní čo len jednej splátky, stáva sa splatným celé dlžné plnenie.

IV. Žalobca má proti žalovaným 1., 2. a 3. ako povinným spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov rozsudkom č.k. 9C/61/2014 - 94 zo dňa 12.03.2015 rozhodol nasledujúco:

I. Žalovaní 1., 2. a 3. sú povinní zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 11 945,96 € spolu:

- s úrokmi vo výške 7,79 % ročne zo sumy 11 945,96 € od 27.10.2013 až do zaplatenia,
- s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 11 945,96 € od 21.11.2013 až do zaplatenia,

a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, pričom na uvedené plnenie sú žalovaní 1. a 2. zaviazaní spoločne a nerozdielne a medzi žalovanými 1. a 2. a žalovaným 3. platí, že plnením ktoréhokoľvek z týchto žalovaných v rozsahu plnenia zaniká záväzkov ostatných žalovaných.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietam.

III. Žalovaní 1., 2. a 3. sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 722,50 €, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

2. Na základe odvolania žalovaných KS v Prešove uznesením č.k. 4Co/379/2015 - 178 rozsudok OS Prešov zrušil s poukazom na rozhodnutie ESLP vo veci I. z dôvodu, že vyjadrenie žalobcu k odporu žalovaných voči platobnému rozkazu nebolo právnomu zástupcovi žalovaných doručené.

2.1. Z rozhodnutia vo veci I. vyplýva, že pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa nemožnosti sťažovateľky vyjadriť sa k vyjadreniu odporcu v rámci odvolacieho konania, ESLP bol toho názoru, že aj keď predmetné vyjadrenie odporcu neobsahovalo žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa sťažovateľka už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania a podľa vlády nemalo vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, bolo formulované ako právna a skutková argumentácia a sťažovateľke mala byť daná možnosť oboznámiť sa s ním. Keďže tomu tak nebolo, došlo k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivé konanie, zaručeného článkom 6 ods. 1 Dohovoru.

2.2. Vo veci I.S. išlo o to, že k vyjadreniu odporcu k odvolaniu nebolo umožnené vyjadriť sa navrhovateľovi. V prejednávanej veci však išlo o úplne inú situáciu. Vyjadrenie žalobcu k odporu bolo oboznámené na pojednávaní za účasti právneho zástupcu žalovaných, ktorý mal možnosť sa k nemu vyjadriť a odročenie pojednávania z dôvodu potreby reagovať „na rozhodujúcu právnu argumentáciu žalobcu“ nežiadal. ESLP vo svojom rozhodnutí uviedol potrebu dania možnosti oboznámiť sa s podaním protistrany (nie s povinnosťou ho doručiť, ktorá by bola ako spôsob oboznámenia logicky daná ak by sa rozhodovalo bez pojednávania), čo splnené bolo.

3. K veci samej.

3.1. Žalobou došlou súdu dňa 18.12.2013 sa žalobca domáhal na žalovaných 1. a 2. ako dlžníkov a žalovanom 3. ako ručiteľovi zaplata sumy v celkovej výške 12.047,83 €, pozostávajúcej z istiny vo výške 12.005,76 €, z úrokov a úrokov z omeškania vyčíslených za čas od 21.11.2013 do 30.11.2013 vo výške 42,07 €. Ďalej sa žalobca domáhal zaplata úrokov vo výške 7,79% ročne a úrokov z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy istiny od 01.12.2013 až do zaplata.

4. Súd vykonal dokazovanie obsahom listín nachádzajúcich sa v spise a s prihliadnutím na tvrdenia účastníkov konania zistil nasledujúci skutkový stav:

4.1. Prvá stavebná sporiteľňa na základe Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere uzavretej dňa 24.08.2004 s dlžníkmi - Q. V. a H.. X. V. a ručiteľom - Q. F., poskytla dlžníkom medziúver vo výške 400 000,-Sk (č.l. 2 - 4). Z tejto zmluvy vyplýva, že úroková sadzba mimoriadneho medziúveru bola dojednaná vo výške 7,79 % ročne, za spracovanie medziúveru bol dohodnutý poplatok vo výške 3000,-Sk a zároveň za vedenie účtu mimoriadneho medziúveru bol dlžník povinný platiť podľa sadzobníka poplatkov ročný poplatok, pričom prvý poplatok za vedenie účtu mimoriadneho medziúveru bol vo výške 300,- Sk. Zároveň z čl. II. ods. 6 úverovej zmluvy vyplýva, že vyplatené čiastky mimoriadneho medziúveru sa úročia odo dňa vyplata.

4.2. Podľa čl. II. ods. 2 úverovej zmluvy - do pridelenia cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa dlžník zaväzuje splácať úroky z mimoriadneho medziúveru pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 2597,-Sk.

Z čl. VI. ods. 1 úverovej zmluvy vyplývalo, že ak je dlžník v omeškani so splátkou povinného mesačného vkladu na zmluvu o stavebnom sporení má veriteľ právo účtovať si 5 % ročný úrok z omeškania zo zameškaných splátok.

Podľa čl. VI. ods. 2 úverovej zmluvy - ak je dlžník v omeškani so splátkou, má veriteľ právo účtovať si 3 % ročný úrok pri stavebnom úvere a 5 % ročný úrok pri mimoriadnom medziúvere z omeškania nad dohodnutú úrokovú sadzbu zo zameškaných splátok.

Podľa čl. VII. ods. 4 písm. a) úverovej zmluvy - veriteľ môže od zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere odstúpiť a požadovať bezodkladne vrátenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru v prípadoch uvedených v bode XIX. Všeobecných podmienok, ako aj v prípade, že dlžník je v omeškani s dvomi pravidelnými mesačnými vkladmi na zmluvu o stavebnom sporení po dobu dlhšiu ako 2 mesiace.

Podľa čl. VII. ods. 5 úverovej zmluvy - odstúpením od tejto zmluvy nezaniká záväzok dlžníka, prípadne ručiteľa splatiť pohľadávku veriteľa vrátane jej príslušenstva.

Podľa čl. VII. ods. 6 úverovej zmluvy - odstúpením od tejto zmluvy nezaniká ani právo veriteľa požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do zaplata celej pohľadávky.

Podľa čl. VII. ods. 7 úverovej zmluvy - odstúpením od zmluvy zmluva zaniká, a to dňom doručenia tohto oznámenia druhej zmluvnej strane. Všetky oznámenia veriteľa sa považujú za doručené aj dňom

uplynutia úložnej doby zásielky na pošte, po oznámení na adrese uvedenej v tejto zmluve alebo pri zmene adresy na dodatočne klientmi písomne oznámenú adresu pre dourčovanie. V prípade vrátenia zásielky bez jej uloženia na pošte z toho dôvodu, že sa dlžník na adrese nezdržiava, je odstáňovaný alebo je neznámy sa zásielka považuje za doručení v deň, keď sa táto vrátila veriteľovi.

Podľa čl. VII. ods.8 úverovej zmluvy - po odstúpení tejto zmluvy má veriteľa právo účtovať si pri stavebnom úvere 3 % p. a. úrok z omeškania nad dohodnutú úrokovú sadzbu z celého zostatku dlhu a pri medziúvere 5 % p. a. úrok z omeškania nad dohodnutú úrokovú sadzbu z celého zostatku dlhu.

Podľa čl. VII. ods. 9 úverovej zmluvy - V prípade splnenia podmienok pre odstúpenie od tejto zmluvy má veriteľ právo zúčtovať nasporenú sumu na účte zmluvy o stavebnom sporení, na základe ktorej bol medziúver poskytnutý so sumou poskytnutého medziúveru a dlžných úrokov.

4.3. Vzhľadom na to, že dlžníci si svoje povinnosti zo zmluvy o mimoriadnom medziúvere riadne neplnili, Prvá stavebná sporiteľňa po márnom upomínaní dlžníkov, listom zo dňa 21.10.2013 od úverovej zmluvy odstúpila, pričom toto odstúpenie bolo doručení žalovaným dlžníkom dňa 26.10.2013 (odsek 5. Článku XXI. Všeobecných podmienok pre stavebné sporenie - písomné oznámenia a písomnosti stavebná sporiteľňa doručuje najmä poštou alebo elektronickými komunikačnými médiami (telefón, fax, telex, e-mail alebo iné elektronické médium) na dohodnutú adresu trvalého pobytu oznámenú stavebným sporiteľom alebo na stavebnej sporiteľni poslednú známu adresu stavebného sporiteľa. Pri doručovaní poštou sa písomnosti považujú za doručení tretí deň po ich odoslaní, ak nie je preukázaný skorší termín doručenia.). Zároveň o odstúpení od úverovej zmluvy bol oboznámený aj ručiteľ.

5. Podľa § 497 Obchodného zákonníka - Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 502 Obchodného zákonníka - Od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa § 506 Obchodného zákonníka - Ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

Podľa § 303 Obchodného zákonníka - Kto veriteľovi písomne vyhlási, že ho uspokojí, ak dlžník voči nemu nesplnil určitý záväzok, stáva sa dlžníkovým ručiteľom.

Podľa § 365 Obchodného zákonníka - Dlžník je v omeškaní, ak nesplní riadne a včas svoj záväzok, a to až do doby poskytnutia riadneho plnenia alebo do doby, keď záväzok zanikne iným spôsobom. Dlžník však nie je v omeškaní, pokiaľ nemôže plniť svoj záväzok v dôsledku omeškania veriteľa.

Podľa § 369 ods.1 Obchodného zákonníka - Ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, je povinný platiť z nezaplatennej sumy úroky z omeškania dohodnuté v zmluve. Ak úroky z omeškania neboli dohodnuté, dlžník je povinný platiť úroky z omeškania podľa predpisov občianskeho práva. Ak záväzok vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy a dlžníkom je spotrebiteľ, možno dohodnúť úroky z omeškania najviac do výšky ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva.

6. Presná špecifikácia dlžnej sumy sa nachádza na čl. 60,61 a vyplýva z nej, že dlžná suma ku dňu účinnosti odstúpenia od zmluvy, teda ku dňu 21.10.2013, bola 11.945,96 €, pričom v tejto sume sa nachádzajú aj dlžné poplatky, úroky a úroky z omeškania ku dňu odstúpenia od zmluvy. Následne dlžná suma vyčíslená ku dňu 30.11.2013 predstavovala istinu - 12.005,76 € a úroky - 42,07 €.

6.1. Na základe vyššie uvedeného súd žalobe vyhovel v časti o zaplatenie

- istiny 11945,96 €,

- úrokov vo výške 7,79% ročne zo sumy 11945,96 € od 27.10.2013 (od dňa nasledujúceho po odstúpení od zmluvy) až do zaplatenia,

- úrokov z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 11945,96 € od 21.11.2013 až do zaplatenia (z výpisu účtu je zrejmé, že žalobca úrok z omeškania požaduje od 21.11.2013).

6.2. Súd žalobu zamietol v časti týkajúcej sa zaplatenia zmluvného úroku zo sumy 11945,86 € za čas od 22.10.2013 do 25.10.2013, keďže suma 11945,96 € sa stala splatnou až odstúpením od zmluvy, ku ktorému došlo 26.10.2013.

7. Pokiaľ ide o samotné plnenie, dlžníci sú zaviazaní spoločne a nerozdielne. Keďže solidarita nie je daná medzi dlžníkmi a ručiteľom a veriteľovi patrí iba jedno plnenie, je vzťah medzi dlžníkmi a ručiteľom vyjadrený vo výroku č. I. tohto rozsudku.

8. Vzhľadom na nepriaznivú finančnú situáciu žalovaných prezentovanú na pojednávaní (príjem žalovanej 1. - cca 400 € mesačne, príjem žalovaného 2. - cca 800 € mesačne a odlúčenie od rodiny z dôvodu nemožnosti nájsť prácu v mieste bydliska, žalovaná 3. - onkologický pacient, príjem sociálna dávka - cca 100 €), umožnil im súd dlžnú sumu zaplatiť v splátkach, pričom týmto opatrením nebude žalobca výrazne negatívne dotknutý.

9. Obrana žalovaných.

9.1. Proti pôvodne vydanému platobnému rozkazu podali žalovaní odpor, ktorí postavili predovšetkým na právnych názoroch uvedených v rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6Co/2/2013 (týka sa rovnakého žalobcu a identickej skutkovej situácie), ktorý zároveň ako prílohu predložili.

Argumentácia rozsudku KS v Prešove sp. zn. 6Co/2/2013 je založená predovšetkým na nasledujúcich záveroch:

„1. Nemali by byť žiadne pochybnosti a žalobca to nepopiera, že spor vznikol zo zmluvy uzavretej medzi obchodníkom pri výkone jeho obchodnej činnosti (poskytovanie úverov) a spotrebiteľmi jeho úverovej služby, že ide o spotrebiteľskú zmluvu (B2C Business to Consumer) a že sporný vzťah sa má posúdiť vo svetle cieľov smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách („smernica“). Nejedná sa pritom o spotrebiteľský úver podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (výnimka podľa § 1 ods. 2 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z.z.).

2. Sporiteľňa v odvolaní vytyka prvostupňovému súdu, že nesprávne „vylúčil pôsobnosť ustanovení Tretej časti, II. Hlavy Dielu V. Obchodného zákonníka“.

3. Popretím úveru ako absolútneho obchodu sa nemôže rozumieť stav, ak súd aplikuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, ktoré má svoj obsah a ktorým zákonodarca sledoval dôležitý cieľ v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na typ zmluvy, teda aj v prípade absolútnych obchodov (absolútne obchody sú vzťahy regulované Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy). Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ boli vylúčené niektoré typy spotrebiteľských zmlúv. Teda ustanovenie § 54 ods. 1 OZ reguluje aj absolútne obchody.

4. Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov. Odvolací súd sa domnieva, že ak by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ mali byť vyňaté niektoré typy spotrebiteľských zmlúv, zákonodarca by to explicitne upravil. To platí aj na typy upravené v Obchodnom zákonníku. Treba však poznamenať, že ide o pomerne nové ustanovenie a judikatúra súdov je ohľadne tohto ustanovenia zatiaľ zriedkavá (porov. rozsudok NS SR vo veci 5MCdo 20/2009).

5. Ustanovenie § 54 OZ je nekauzistické ustanovenie zákona („...ani inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie“) sledujúce inter alia vylúčenie dopadu nepriaznivejšieho právneho následku na spotrebiteľa oproti následku, ktorý konkurenčne dopadá na spotrebiteľa podľa „tohto“ zákona. Je logické sa domnievať, že zákonodarca tým rozumel Občiansky zákonník (arg. „tohto zákona“ sa rovná zákona, v ktorom je naň priamy odkaz; porov. dôvodovú správu k § 54 ods. 1 OZ na <http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=9083> „(§ 54) Ustanovenie v ods. 1 v súlade so Smernicou vyjadruje kogentnosť úpravy neprijateľných podmienok s tým, že v spotrebiteľských zmluvách nie je možné dojednať práva alebo povinnosti odchylné od zákonnej úpravy, ktoré by boli v neprospech spotrebiteľa. Neplatné sú také dojednania v spotrebiteľských zmluvách, ktorými by sa spotrebiteľ vzdával tých práv, ktoré mu zákon priznáva alebo dojednať také ustanovenie, ktoré by zhoršili jeho postavenie ako účastníka zmluvy....“.

6. Za stavu dualistickej právnej úpravy (dvojaká právna úprava rovnakých inštitútov súkromného práva) je plošné vylúčenie občianskoprávnej úpravy inštitútov súkromného práva a naopak paušalizovanie obchodného práva typického predovšetkým pre podnikateľskú sféru nenáležitú (viď dôsledky pre spotrebiteľov v ďalšej časti odôvodnenia).

7. Presadzovanie obchodného práva na inštitúty upravené v kódexe o občianskych právach len s poukazom na argumentáciu o úveroch ako absolútnych obchodoch je argumentačne zjednodušené. Sám zákonodarca napríklad pri spotrebiteľských úveroch, medzi ktoré patria aj úvery, neodkázal pri odstúpení od zmluvy na úpravu Obchodného zákonníka, ale odkazovou poznámkou pod č. 9 pri § 5 zákona č. 258/2001 Z.z. odkázal na právnu úpravu v Občianskom zákonníku, aj keď za spotrebiteľské

úvery sa považujú aj úvery ako absolútne obchody a Obchodný zákonník má vlastnú úpravu odstúpenia od zmluvy. Aj keď podľa legislatívnych pravidiel vlády nemajú odkazové poznámky normatívnu povahu, uvedený odkaz zákonodarcu názory o absolútnej prednosti právnej úpravy obchodného práva na spotrebiteľské úverové vzťahy relativizuje.

8. Prvostupňový súd z dôvodu zrušenia zmluvy s účinkami podľa občianskeho práva (§ 48 ods. 2 OZ) nevyhovel žalobe v časti o úroky a poplatky za poskytnutie úveru (odplata za úver). Za právne významný považoval úkon žalobcu, ktorým odstúpil od zmluvy. Stalo sa tak listom sporiteľne z 26.5.2009 (čl. 10).

9. S týmto názorom sa sporiteľňa v odvolaní nestotožňuje a argumentuje, že súd posúdil vzťah iba podľa Občianskeho zákonníka. Podľa nej sa má odstúpenie od zmluvy posudzovať podľa obchodného práva, podľa ktorého účinky odstúpenia a zánik zmluvy nastávajú až od momentu doručenia odstúpenia ex nunc. Poukázala na znenie dohodnutej klauzuly o odstúpení, ktorá predpokladá zachovanie zmluvných nárokov veriteľa aj po odstúpení od zmluvy.

10. Ako už odvolací uviedol, prvostupňový označil dohodnutú zmluvu správne ako úver a ako absolútny obchod, a preto neobstojí odvolací dôvod o popretí podstaty sporného vzťahu.

11. Odvolací súd reflektuje na judikatúru, ktorá podporuje odstúpenie od zmluvy bez rušenia práv zo zmluvy, ktoré vznikli pred odstúpením (napr. NS SR 1MOBdo V 2/2007, NS ČR 33Odo 131/2003).

12. S uvedenou judikatúrou v spoločenských vzťahoch vzniknutých pred zakotvením ustanovenia § 54 OZ do Občianskeho zákonníka sa dá súhlasiť. Žalobcom prezentovaná právna konštrukcia a treba povedať, že aj doterajšia judikatúra však nezohľadňujú ustanovenie § 54 ods. 1 v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka.

13. Podľa Občianskeho zákonníka sa zmluva zrušuje s účinkami od začiatku (ex tunc, § 48 ods. 2) a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezdôvodné obohatenie, náhrada škody). Účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia (§ 457 OZ).

14. Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovení Občianskeho zákonníka zaväzujú spotrebiteľa nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka, evidentne zhoršujú jeho postavenie. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa vrátane platenia úrokov napriek ich zrušeniu popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc postavenie spotrebiteľa zhoršuje. Inými slovami povedané dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmluvy dohodnutej medzi účastníkmi konania sú nevýhodnejšie ako dôsledky odstúpenia podľa úpravy v Občianskom zákonníku.

15. Žalobca poukazuje na to, že sa použitím právnej úpravy o odstúpení od zmluvy podľa predpisov občianskeho práva dostáva do nevýhodnejšieho postavenia a v rozpore s princípom právnej istoty.

16. Odvolací súd s týmto názorom nesúhlasí. Naopak spotrebiteľa môžu právom očakávať, že zmluvné podmienky koncipované v rámci štandardnej typovej zmluvy ich nezaväzujú, pokiaľ sú vo svojich dôsledkoch nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Občianskeho zákonníka (princíp právnej istoty, dôvery v objektívne občianske právo). Ide o akúsi jednostrannú kogentnosť ustanovení Občianskeho zákonníka v záujme vyššej ochrany pri štandardných typových zmluvách (porov. Kristián Csach, Štandardné zmluvy, Vydavateľství Aleš Čeněk, 2009, str. 178).

17. Ustanovenie čl. VII zmluvných podmienok, podľa ktorého má spotrebiteľ plniť zmluvné povinnosti aj napriek odstúpeniu od zmluvy je upravené pre žalovaných nevýhodnejšie oproti úprave v § 48 v spojení s § 54 ods. 1, 5 a § 457 OZ.

18. Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dualistická právna úprava uznania dlhu, zmluvných pokút, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod.). Aplikačná prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1.1.1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na vadnosť právneho úkonu má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi biznismenmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia. (porov. tiež 5MCdo 20/09).

19. Uprednostnenie obchodného práva pred ustanoveniami kódexu o občianskych právach má pre spotrebiteľov diametrálne odlišné negatívne následky. Podľa obchodného práva pri uznaní dlhu nie je rozhodujúce, či spotrebiteľ vedel o tom, že dlh je premlčaný (§ 323 ObchZ; (1) Ak niekto písomne uzná svoj určitý záväzok, predpokladá sa, že v uznanom rozsahu tento záväzok trvá v čase uznania. Tieto účinky nastávajú aj v prípade, keď pohľadávka veriteľa bola v čase uznania už premlčaná. (2) Za uznanie nepremlčaného záväzku sa považujú aj právne úkony uvedené v § 407 ods. 2 a 3. (3) Uznanie záväzku má účinky aj voči ručiteľovi.

20. Pri názore odvolateľa by sa v celej škále dualisticky upravených inštitútov súkromného práva malo použiť vždy obchodné právo vrátane regulácie inštitútu odstúpenia od zmluvy, s čím sa podľa

odvolacieho súdu zásadne nedá súhlasiť. Spotrebiteľia napriek dôvere v objektívne právo zakotvené v kódexe o občianskych právach by sa museli podrobovať pomerne zložitejšiemu a vzdialenejšiemu obchodnému právu, ktoré oproti Občianskemu zákonníku zásadne zhoršuje ich postavenie.

21. Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ preto podľa názoru odvolacieho súdu vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávne úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti tomuto zákonu (rozumej Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ).

22. Podľa čl. VII. zmluvy bod 1 „veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru vrátane príslušenstva, ak nastane niektorá zo skutočností uvedených v čl. XIX. Všeobecných podmienok.“

23. Podľa čl. VII. zmluvy bod 6 „odstúpením od tejto zmluvy nezaniká ani právo veriteľa požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do zaplatenia celej pohľadávky.“

24. Podľa čl. VII. zmluvy bod 10 „v prípade odstúpenia od tejto zmluvy sa splatná istina, nezaplatené úroky a poplatky zúčtujú do jednej sumy, ktorá sa ďalej úročí v súlade s bodom 8. čl. VII. tejto zmluvy.“

25. Ako vyplýva zo znenia zmluvnej podmienky o odstúpení, táto zmluvná podmienka nie je vyvážená a naopak spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Navyiac je nejasná a nezrozumiteľná v kontexte s ostatnými zmluvnými podmienkami a objektívne zhoršuje postavenie žalovaných spotrebiteľov. Slovom zákona (§ 54 ods. 1 OZ) ide o „odchýlenie sa v neprospech spotrebiteľa“, ktoré jednostranne zvyhodňuje iba veriteľa, zachováva všetky jeho práva. Veriteľ pritom nielenže zmluvu vytvoril, ale aj právny úkon odstúpenia naplnil, aj keď mal na výber iné inštitúty súkromného práva.

26. Klausula o odstúpení nie je ničím iným, ako poistením zachovania všetkých práv veriteľa vrátane úrokov a poplatkov len s ďalším zvyhodnením, a to o úroky aj za úverové obdobie, ktoré ešte nenastalo. Dohoda o odstúpení zaväzuje žalovaných platiť úroky aj za obdobie, ktoré má ešte len nastať v budúcnosti. Splátky obsahujúce úroky boli rozložené aj na obdobie po roku 2009. Teda odstúpením od zmluvy má veriteľ zachované všetky svoje práva, kým spotrebiteľ žiadne.

27. Spotrebiteľovi v dôsledku odstúpenia zanikajú všetky práva a vzniká len povinnosť jednorazového plnenia vrátane úrokov a poplatkov, ktoré celé príslušenstvo si veriteľ zúčtuje netransparentným spôsobom do jednej istiny a ďalej úročí navýšenou sadzbou. Poplatky si sporiteľňa započítala z plnení už na začiatku právneho vzťahu, už pri prvej splátke. Formulárové znenie zachovania úrokov a dokonca ich navyšovanie po odstúpení od zmluvy odporuje aj kogentnému ustanoveniu § 517 ods. 2 OZ v spojení s nariadením vlády č. 87/1995 Z.z., ktoré predpokladá presnú výšku úrokov z omeškania.

28. Znenie klauzuly o odstúpení je navyše rozporuplné, pretože vzápätí v nasledujúcom ustanovení čl. VIII bod 3 sa už v súvislosti s odstúpením od zmluvy explicitne uvádza ako dôsledok odstúpenia od zmluvy aj bezdôvodné obohatenie, no nie je jasné ani zrozumiteľné, aký rozsah dopadá po odstúpení od zmluvy na plnenie zo zmluvy a aký na bezdôvodné obohatenie. Bezdôvodné obohatenie indikuje protiprávny stav a je plnením odlišným od plnenia zo zmluvy. Opätovne odvolací súd poznamenáva, že zmluvný formulár vyhotovil žalobca. Na spustenie veľmi vážnych následkov odstúpenia od zmluvy postačí napríklad exekúcia na drobnú sumu (bod VII 2c zmluvy). V rámci súdnej kontroly zmluvných podmienok sa musia posudzovať zmluvné podmienky spolu s konzekvenciami vyplývajúcimi s ostatných zmluvných podmienok (čl. 3 smernice „Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí“.

10. Právne úvahy okresného súdu.

10.1. Charakter právneho vzťahu. Zmluva o mimoriadnom medziúvere bola uzavretá dňa 19.08.2004. Ide nepochybne o zmluvu o úvere v zmysle § 497 Obchodného zákonníka - Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Zároveň ide nepochybne o zmluvu spotrebiteľskú podľa § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom ku dňu 19.08.2004) - Spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného

návrhu na uzavretie zmluvy v spojení s § 23a ods.1 (typová zmluva) zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa - Typovou zmluvou sa podľa tohto zákona rozumie zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

10.2. Niektoré senáty KS v Prešove ustáleno judikujú, že nepopierajú charakter úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu, zároveň sa však zdá, že okrem definície tejto zmluvy, na ňu žiadne ustanovenie Obchodného zákonníka neaplikujú. Senát 9C - OS Prešov nesúhlasí s paušálnym záverom, že Obchodný zákonník je pre spotrebiteľa vždy nevýhodnejší ako Občiansky zákonník a poukazuje pritom na rozhodnutia NS ČR.

NS ČR napr. vo veci sp. zn. 32 Cdo/3337/2010 uviedol - „Úprava promlčení obsažená v občianskom zákoníku v § 101 a násl. nepatrí medzi tzv. iná ustanovenia směřující k ochraně spotřebitele ve smyslu § 262 odst. 4 části věty první za středníkem obchodního zákoníku. Výkladem § 262 odst. 4 části věty první za středníkem obch. zák. nelze dospět k závěru, že odůvodňuje aplikaci jakéhokoli ustanovení, jež by mohlo být pro spotřebitele výhodnější. Takovému závěru nelze přisvědčit již jen proto, že by vnášel do právních vztahů zásadní nejistotu a znamenal by též výrazný zásah do zásady rovnosti účastníků těchto vztahů. Úprava promlčení není úpravou, která směřuje k ochraně spotřebitele; odlišně stanovená délka promlčecí doby v občianském a obchodním zákoníku je pouze výsledkem různých legislativních procesů, z nichž však žádný nesměřuje k ochraně slabší strany (spotřebitele). Promlčení působí vůči oběma stranám stejně, z komplexní úpravy promlčení v každém z těchto zákonů nelze považovat jen některá z nich za výhodnější pro spotřebitele.

NS ČR vo veci sp. zn. 28 Cdo 2788/2011 uviedol - „Pro úplnost dovolací soud uvádí, že dovolatel spatřuje zhoršení svého postavení zapříčiněné volbou obchodního zákoníku toliko v delší promlčecí době. Otázku, zda volba obchodního zákoníku směřuje k zhoršení postavení nepodnikatele, je však třeba hodnotit z hlediska celkového dopadu režimu obchodního zákoníku na daný smluvní vztah (není proto možné pomíjet např. to, že prodloužení promlčecí doby bylo oboustranné nebo že volba obchodního zákoníku umožnila sjednání vyššího úroku z prodlení ve prospěch dovolatele). Jinak řečeno, i když v jednotlivé dílčí otázce může být volbou režimu obchodního zákoníku zhoršeno postavení strany, jež není podnikatelem, nelze z toho ani v době od 1. 1. 2001 automaticky dovozovat neplatnost volby obchodního zákoníku (srov. TOMSA, M. in ŠTENGLOVÁ, I., PLÍVA, S., TOMSA, M. a kol. Obchodní zákoník. Komentář. 13. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2010. s. 902.).

10.3. Úprava použitia OZ v rámci spotrebiteľských vzťahov je v súčasnosti upravená v SR v § 52 ods.2 OZ - Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

10.4. Na úpravu spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak v súčasnosti dopadajú osobitné ustanovenia o zmluve o úvere podľa § 497 - 507 Obchodného zákonníka a v ostatnom (premlčanie a pod.) sa použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

11. Posudzovanie odstúpenia od úverovej zmluvy podľa § 48 Občianskeho zákonníka. S predmetným právnym záverom senátu 6Co Krajského súdu v Prešove sa procesný súd nestotožňuje. Tento záver nie je ani všeobecne prijímaný inými súdmi a dokonca ani inými senátmi KS v Prešove.

11.1. Senát 14Co Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 14Co/41/2014 uviedol - „Odvolací súd z hľadiska hmotnoprávneho posúdenia dôvodov napadnutého rozhodnutia považuje za potrebné (vzhľadom na ďalší postup vo veci) poukázať aj na to, že prvostupňový súd si osvojil argumentáciu použitú tunajším odvolacím súdom v rozhodnutí 2Co/35/2011, odvádzanú od účinkov odstúpenia od zmluvy s odkazom na ust. § 48 ods. 2 Obč. zák.. Konajúci odvolací senát zložený zo sudcov obchodnoprávneho kolégia sa s takýmto zdôvodnením účinkov odstúpenia od spotrebiteľskej úverovej zmluvy nestotožňuje. Má na zreteli aj to, že i samotné ustanovenie §48 ods. 2 Obč. zák. pripúšťa dohodou upraviť právne následky odstúpenia od zmluvy aj inak, ako zrušením zmluvy od začiatku. Samotný text predmetnej zmluvy o úvere by svedčil, že by sa na predmetnú vec mali aplikovať aj ustanovenia zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov. Aj ust. § 5 označeného zákona, upravuje oprávnenie veriteľa od zmluvy odstúpiť za tam uvedených podmienok. V poznámke k uvedenému ustanoveniu pod bodom 9 je odkaz na § 48 Obč. zák.. Samotný tento Zák. o spotrebiteľských úveroch účinný v čase uzavretia predmetnej zmluvy následky odstúpenia od zmluvy neupravuje. Podľa názoru odvolacieho súdu nevylučuje sa preto ani pri aplikácii § 48 ods. 2 Obč. zák. zmluvná autonómia na úprave následkov odstúpenia od zmluvy. Preto ak súd prvého stupňa podľa prvej

časti odseku 2 § 48 Obč. zák. vyvodil záver o účinkoch odstúpenia od zmluvy ex tunc, a v nadväznosti na to záver o zániku nároku na zaplatenie dohodnutých úrokov, obsah pred súdom prvého stupňa vykonaných dôkazov zatiaľ takému záveru nesvedčí. Tak ako je uvedené vyššie, zatiaľ nie sú obsahom spisu Obchodné podmienky, ktoré by mali upravovať účinky odstúpenia od zmluvy realizovaného veriteľom. Nemožno bez ďalšieho, ani pri aplikácii § 54 ods. 1 Obč. zák. vyhodnotiť dohodnuté následky odstúpenia od zmluvy, založené najmä na zachovaní povinnosti vrátiť úver i primerané úroky (ako cenu úveru) za zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve, ktoré sa odchyľujú od Obč. zák. v neprospech spotrebiteľa. Nemožno pritom opomínať ani to, že základná úprava zmluvy o úvere je obsiahnutá v ustanovení § 497 a nasl. Obch. zák.. Tak, ako je už uvedené vyššie, zák. č. 258/2001 Z. z. neupravuje následky odstúpenia od zmluvy. Obchodný zákonník i Občiansky zákonník rešpektuje autonómiu vôle strán pri úprave následkov odstúpenia od zmluvy. Vo vzťahu k Obchodnému zákonníku možno v tomto smere poukázať aj na ustanovenia § 263 ods. 1, 2, § 351 ods. 1, či § 505 až § 507 Obch. zák.. Z ust. § 506 Obch. zák. (na ktorý odkazuje navrhovateľa v úkone o odstúpení od zmluvy, ale i v konaní pred súdom prvého stupňa a v podanom odvolaní) vyplýva napr. aj to, že ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac, než dvoch splátok, alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi. Ak by aj v samotnej zmluve absentovala teda úprava dôsledkov omeškania s platením splátok úveru, bolo by možné uplatniť úpravu dôsledkov omeškania dlžníka obsiahnutú v tomto ustanovení. Dôsledkom odstúpenia veriteľa od zmluvy tak, ako je to uvedené v tomto ustanovení, alebo v ustanoveniach § 505 i § 507 Obch. zák. je oprávnenie veriteľa požadovať vrátenie dlžnej sumy aj s úrokmi. Požiadavka teda vrátiť poskytnuté prostriedky (dlžnú sumu), aj povinnosť platiť úrok z nevrátenej časti úveru vyplýva zo zmluvy o úvere (a trvá, resp. pokračuje aj po účinnosti odstúpenia veriteľa od zmluvy) a aj ust. § 506 Obch. zák. po odstúpení od zmluvy požaduje vrátenie nielen dlžnej sumy, ale aj úrokov ako ceny za poskytnutie peňazí. Preto je opodstatnené, aby aj po odstúpení od zmluvy o úvere dlžník platil aj úroky z úveru. V opačnom prípade by sa veriteľ využívajúc oprávnenie dané mu zákonom (odstúpiť od zmluvy - vyplývajúce aj z § 5 zák. č. 258/2011 Z. z.), ktoré je dôsledkom porušenia povinnosti dlžníka, dostal do horšieho postavenia, ako mal pred porušením povinností dlžníkom.“

11.1. Rovnaké právne závery ako sú uvedené v bode 11.1. vyplývajú aj z rozhodnutia KS v Prešove sp. zn. 5Co/412/2015, KS v Košiciach sp. zn. 4Cob/48/2016, KS v Banskej Bystrici sp. zn. 43Cob/311/2015 a iných.

11.2. Pokiaľ ide o zmienku, že rozhodnutie KS v Prešove sp. zn. 6Co/2/2013 obstálo aj v teste ústavnosti (I. ÚS 402/2013), má procesný súd za to, že rozhodnutie ústavného súdu nemožno preceňovať. Procesný súd poukazuje na nasledujúcu časť odôvodnenia rozhodnutia ústavného súdu - „Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95 <aspi://module='JUD'&link='JUD131206CZ'&ucin-k-dni='30.12.9999'/>, II. ÚS 21/96 <aspi://module='JUD'&link='JUD130374CZ'&ucin-k-dni='30.12.9999'/>, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01 <aspi://module='JUD'&link='JUD122122CZ'&ucin-k-dni='30.12.9999'/>). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95 <aspi://module='JUD'&link='JUD31135CZ'&ucin-k-dni='30.12.9999'/>, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.“

11.2. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že ústavný súd sa vecou samou a v nej prezentovanými názormi inak ako posúdením z hľadiska dostatočného odôvodnenia rozsudku nezaoberal, a preto nemožno tvrdiť, že závery všeobecných súdov bez ďalšieho ako správne aproboval.

12. Procesný súd má za to, že odkazová poznámka č. 9 pri § 5 zákona č. 258/2001 Z.z. nemá pre posudzovanú vec žiadny význam. Jednak nemá normatívny charakter a jednak v prejednávanej veci o spotrebiteľský úver nejde. Rovnako možno výkladom dospieť k tomu, že sa táto poznámka príkladmo

vzťahuje iba na spotrebiteľský úver vo forme pôžičky uzavretej podľa Občianskeho zákonníka, pričom odstúpenie od spotrebiteľského úveru vo forme úveru podľa Obchodného zákonníka by sa riadilo iným právnym režimom.

13. Použitiu režimu § 48 Občianskeho zákonníka nedáva za pravdu ani ďalší legislatívny vývoj, kde § 13 ods.4 zákona č. 129/2010 Z. o spotrebiteľských úveroch a iné uvádza - Ak spotrebiteľ uplatní právo podľa odseku 1 (odstúpiť od zmluvy), je povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa spotrebiteľský úver začal čerpať, až do dňa splatenia istiny, a to bezodkladne a najneskôr do 30 kalendárnych dní po odoslaní oznámenia o odstúpení od zmluvy veriteľovi. Úrok sa vypočíta na základe dohodnutej úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru. Terajšie ustanovenie teda kopíruje § 506 Obchodného zákonníka - ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, pre prípad, že od úverovej zmluvy neodstupuje veriteľ ale dlžník.

13.1. Procesný súd má za to, že vychádzajúc zo zásady rozumného zákonodarcu, tento nikdy neuvažoval, že pri odstúpení veriteľa od úverovej zmluvy, má jej vyporiadanie prebehnúť inak ako podľa § 506 Obchodného zákonníka. Je tomu tak preto, že iný postup by viedol k absurdným dôsledkom, pričom výklad zákona, ktorý by k takýmto následkom viedol je nevyhnutné odmietnuť (viď nižšie).

13.2. Aplikácia § 48 Občianskeho zákonníka na odstúpenie od úverovej zmluvy (a to pri nepripustení záveru o možnosti odchýlného dojednania právnych následkov odstúpenia) by viedla k favorizovaniu neplatičov a ku nezavineným stratám peňažných inštitúcií.

13.3. Vyššie uvedené rozhodnutie senátu 6 Co totiž znamená nasledujúce (napr. pre prejednávany prípad) - dlžníkovi bol vyplatený úver cca 13000 €. Takmer 10 rokov dlžník spláca úroky z tohto úveru a zaplatí cca 10000 €, bez toho aby bola čo len čiastočne splatená istina. Dlžník prestane platiť a veriteľ tak pristúpi k zákonnej možnosti odstúpenia od úverovej zmluvy. Keďže pri použití § 48 Občianskeho zákonníka dochádza k vyporiadaniu bezdôvodného obohatenia, dlžník je povinný vrátiť veriteľovi vyplatených 13000 € a veriteľ dlžníkovi zaplatených 10000 €, ktoré sa však z úrokov „záračne“ zmenia na istinu a dlh dlžníka je zrazu iba 3000 €, pričom to, že dlžník užíval takmer 10 rokov bezodplatne cudzie finančné prostriedky uvedený názor zjavne nezohľadňuje. Odstúpenie od úverovej zmluvy tak nie je sankciou pre dlžníka vedúcou k strate výhody splátok ale sankciou pre veriteľa vedúcou k jeho finančnej strate. Takýto záver je podľa súdu jednoznačne absurdný a treba ho odmietnuť.

14. V rámci právnej argumentácie poukazuje okresný súd na ďalšie závery súdnej praxe a teórie, ktoré podporujú ním vyššie prezentované závery.

14.1. Rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Obo/283/2003 - odstúpením od zmluvy o úvere nezaniká povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky, menia sa len podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť splniť.

Soudní rozhledy 4/1999, s.114, Petr Kocián: Otázka zániku či trvání ručení v případě odstoupení od úvěrové smlouvy - Ze základního vymezení smlouvy o úvěru dle § 497 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mjzheyv6njrgmxhazruhe3q>> ObchZ vyplývá, že věřitel má vůči dlužníkovi právo na plnění (tedy pohledávku), které spočívá jednak ve vrácení poskytnutých peněžních prostředků a dále v zaplacení úroků. Tomu odpovídající závazek dlužníka pak představuje pojmový znak smlouvy o úvěru. Povinnost dlužníka vrátiť poskytnuté prostředky a zaplatit úroky tedy není důsledkem odstoupení od smlouvy o úvěru. Není novou povinností, kterou dlužník před odstoupením od smlouvy neměl, jako je tomu např. v případě odstoupení od kupní smlouvy. Ručením je pak právě zajištěna pohledávka věřitele, tzn. právo na vrácení peněžních prostředků, které jako úvěr dlužníkovi poskytl a právo na zaplacení úroků jako úplaty za přenechání uvedených prostředků. Z výše uvedeného vyplývá, že odstoupením od smlouvy o úvěru není existence pohledávky dotčena a tato pohledávka nezaniká. Nevzniká ani nová pohledávka, pouze se mění podmínky, za nichž je dlužník povinen věřitelovu pohledávku uspokojit. Tato změna spočívá mj. v tom, že se celá pohledávka stává splatnou na žádost věřitele bez ohledu na dohodnutou nebo zákonnou lhůtu k vrácení.

Rozhodnutie Vrchného súdu v Prahe, sp. zn. 4 Cmo/180/97 - Pohľadávka veriteľa zo zmluvy o úvere odstúpením od zmluvy nezaniká, menia sa iba podmienky, za ktorých je dlžník povinný veriteľovu pohľadávku uspokojit'.

Rozhodnutie NS ČR, sp. zn. 32 Cdo/2782/99 - Smyslem a účelem ustanovení § 506 obch. zák. je poskytnout věřiteli právní instrument proti dlužníkovi, který neplní závazek vrátit věřiteli poskytnuté peněžní prostředky a zaplatit úroky ve sjednaných splátkách a je v prodlení s vráčením více než dvou splátek nebo jedné splátky po dobu delší než tři měsíce. Věřitel může od smlouvy o úvěru odstoupit a tím způsobit, že zaniknou jeho povinnosti, které má podle smlouvy vůči dlužníkovi. Jde o právní institut, který

je určen na ochranu práv věřitele a jeho využitím se proto věřitel nemůže ocitnout v horším právním postavení, než v jakém byl před odstoupením od smlouvy. Jak judikoval Nejvyšší soud již v rozhodnutí ze dne 15. 3. 2000 čj. 31 Cdo 2851/99 - 58, ve vztahu k dlužníku se v ustanovení § 506 obch. zák. uvádí oprávnění věřitele spolu s odstoupením od smlouvy o úvěru požadovat, aby vrátil dlužnou částku s úroky", takže cit. ustanovení upravuje účinky odstoupení od smlouvy o úvěru odlišným, jiným způsobem, než jak jsou uvedeny v obecném ustanovení § 351 obch. zák. (tj. že dlužník je povinen - po odstoupení od smlouvy - vrátit věřiteli na jeho požádání dlužnou částku s úroky). Ve svých důsledcích to znamená, že při odstoupení od smlouvy o úvěru se neuplatní nejen ustanovení § 351 odst. 2 obch. zák., které už podle svého znění nemůže vedle ustanovení § 506 obch. zák. obstát, ale ani úprava účinků odstoupení od smlouvy, obsažená v ustanovení § 351 odst. 1 obch. zák. Ustanovení § 506 obch. zák. představuje v tomto smyslu k ustanovení § 351 obch. zák. speciální právní úpravu. Z uvedených důvodů dospěl Nejvyšší soud k závěru, že odstoupením od smlouvy o úvěru podle ust. § 506 obch. zák. nezanikají všechna práva a povinnosti účastníků z této smlouvy. Zanikají pouze práva, která měl dlužník podle smlouvy vůči věřiteli, a jim odpovídající povinnosti věřitele. Povinnost dlužníka vrátit poskytnuté peněžní prostředky a zaplatit úroky odstoupením od smlouvy nezaniká a věřiteli tedy z tohoto důvodu nemůže vzniknout nová pohledávka podle ustanovení § 351 odst. 2 obch. zák. Odstoupením se mění pouze podmínky, za nichž je dlužník povinen uvedenou povinnost splnit; dlužník nadále není povinen splnit dluh ve lhůtách a za podmínek sjednaných ve smlouvě, ale na požádání věřitele a v plném rozsahu - celou dlužnou částku s úroky. Povinnost dlužníka vrátit věřiteli dlužnou částku s úroky po odstoupení od smlouvy o úvěru podle ust. § 506 obch. zák. tudíž nepředstavuje sekundární" závazek, nýbrž závazek původní", jenž se odstoupením od smlouvy modifikoval" ve své splatnosti (na požádání věřitele se stává splatnou celá pohledávka).

Rozhodnutie Vrchného súdu v Prahe, sp. zn. 5Cmo/304/94 - ustanovenie § 506 ObchZ. je ustanovením špeciálnym k všeobecnému ustanoveniu § 351 ods.2 ObchZ. Preto pri odstúpení od zmluvy veriteľom pre nesplácanie úveru dlžníkom budú naďalej platne účtované úroky z úveru i úroky z omeškania, tzv. sankčné úroky v zákonnej alebo dohodnutej výške.

15. Vyššie citované právne závery odpovedajú aj na otázku priznania úrokov po zosplatnení úveru. Okresný súd ďalej poukazuje na nasledujúce:

15.1. Pokiaľ pri riešení tejto otázky KS v Prešove poukazuje na rozhodnutie NS SR uverejnené v periodiku Zo súdnej praxe pod číslom 43/2000 - „Odvolací súd v tejto súvislosti upozorňuje, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania (§ 369 OBZ).“, tak k tomu procesný súd uvádza, že nemá vedomosť o tom, že by sa v praxi jednoznačne presadilo (nebolo uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a nenašlo ani širšiu podporu v právnickej spisbe). Bolo tomu tak asi preto, že v rovnakom periodiku bolo pod číslom 55/1996 zverejnené iné rozhodnutie NS SR - „Úroky vo výške dohodnutej pri poskytnutí úveru patria do splatnosti úveru. Ak pre prípad omeškania s vrátením poskytnutých peňažných prostriedkov nebola dohodnutá iná sadzba úrokov, patria aj za dobu po splatnosti úveru úroky v rovnakej výške. Do doby splatnosti úveru bol žalovaný povinný platiť zmluvné úroky. Po splatnosti bol s plnením v omeškani a bol povinný platiť úroky z omeškania. Oba úroky bol povinný platiť bez ohľadu na dôvod, pre ktorý dlh včas nezaplatil.“

15.2. Podľa § 54 ods.1 Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia úverovej zmluvy - Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

15.3. Ustanovenie § 54 ods.1 Občianskeho zákonníka sa jednoznačne týka zmluvných podmienok. Tieto zmluvné podmienky sa nemôžu odchýliť od dispozitívnych ustanovení Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa (od kogentných ustanovení nie je možné sa odchýliť ani bez existencie tohto ustanovenia). Ustanovenia zmluvy o úvere, ktoré sú výrazom znenia § 506 Obchodného zákonníka, však nie sú zmluvnými podmienkami ale podmienkami zákonnými. Tieto však vychádzajú aj z článku 1. ods.2 Smernice Rady 93/13/EHS preskúmané byť nemôžu - Zmluvné podmienky, ktoré odrážajú záväzné zákonné alebo regulačné ustanovenia a ustanovenia alebo zásady medzinárodných dohôrov, ktorých sú členské štáty alebo spoločenstvo zmluvnou stranou, najmä v oblasti dopravy, nepodliehajú ustanoveniam tejto smernice. Potom na znení podmienok zmluvy, podľa ktorých je pri odstúpení od zmluvy dlžník povinný vrátiť poskytnuté prostriedky spolu s úrokmi nie je nič protizákonné. To, že sa v týchto ustanoveniach spomína aj povinnosť vrátenia bezdôvodného obohatenia, je iba výsledkom toho, že v roku 2004 keď sa uzatvárala úverová zmluva, neboli názory súdnej praxe a súdnej teórie

na charakter § 506 Obchodného zákonníka ustálené (niektoré súdy pri odstúpení od úverovej zmluvy aplikovali § 349 a § 351 Obchodného zákonníka).

16. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, procesný súd sa argumentačne stotožnil s argumentáciou senátu 14Co Krajského súdu v Prešove a nie senátu 6Co tohto súdu, na ktoré poukazovali žalovaní, preto rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

17. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

17.1. Žalobca v konaní takmer plne úspešný má voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.